

Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Viking Varmer AS, Bio Varmer AS, Hammerdalen Fjernvarmer AS, IF Fram/ Fjernvarmeanlegg i Larvik		
Fylke/kommune:	Vestfold/ Larvik		
Ansvarlig:	Arne Olsen	Sign.:	
Saksbehandler:	Dorthea Vestli Kvisler	Sign.:	
Dato:	16 SEPT 2009		
Vår ref.:	NVE 2007007348, 200708240, 200708689, 200710215 KE 49/09		
Sendes til:	Viking Varmer AS, Hammerdalen Fjernvarmer AS, Bio Varmer AS, IF Fram, alle hørings- og orienteringsinstanser		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Viking Varmer AS/ Bio Varmer AS/ Hammerdalen Fjernvarmer AS/ IF Fram - Søknader om fjernvarmekonsesjon i Larvik sentrum – NVEs vurdering av de omsøkte tiltakene

Innhold

1	Sammendrag	3
2	Innledning – generelt om konsesjonsbehandling av fjernvarmesaker	3
2.1	Rammer for NVEs saksbehandling.....	3
3	Søknadene – Presentasjon av omsøkte anlegg.....	4
3.1	Innledning – bakgrunn for søknadene	4
3.2	Revisjon av søknader.....	4
3.3	Presentasjon av søknaden fra Viking Varmer AS.....	4
3.4	Presentasjon av søknaden fra Bio Varmer AS	5
3.5	Presentasjon av søknaden fra Hammerdalen Fjernvarmer AS.....	5
3.6	Viking Varmer AS og Bio Varmer AS forhold til IF Fram.....	6
4	NVEs behandling av de omsøkte prosjektene	6
4.1	Høring og kunngjøring	6
5	Innkommne merknader og tiltakshavers kommentarer.....	6
6	NVEs vurdering av prosjektmfang og teknisk løsning.....	8
6.1	Prosjektmfang og kundegrunnlag	8
6.2	Tidsplan for tiltaket.....	9
6.3	Plassering av varmesentral og utbygging av fjernvarmenett	10
6.4	Teknisk løsning.....	11
7	NVEs vurdering av økonomiske forhold	11
7.1	Samfunnsøkonomisk vurdering	11
7.2	Vurdering av investeringskostander	13

7.3	Selskapsstruktur og gjennomføringsevne	13
8	NVEs vurderinger av virkninger for miljø, naturressurser og samfunn	14
8.1	Klimakonsekvenser.....	14
8.2	Lokale virkninger - avfall, lukt, utslipp til vann og luft.....	15
8.3	Støy og transport.....	15
8.4	Kulturminner.....	15
8.5	Tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 66a	16
9	NVEs vurdering av andre forhold i en konkurransesituasjon.....	16
9.1	Tidspunkt for innsendt søknad.....	16
9.2	Planlegging	16
9.3	Samordnings- og stordriftsfordeler.....	17
9.4	Grunnverv	17
10	Konklusjon.....	18

1 Sammen drag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) konstaterer at fire aktører har søkt fjernvarmekonsesjon i Larvik kommune, Vestfold fylke. Viking Varme AS og Bio Varme AS har søkt for store deler av Larvik sentrum, og Hammerdalen Fjernvarme AS og IF Fram har søkt for mindre avgrensede områder innenfor de to andre aktørenes konsesjonsområder. NVE konstaterer videre at IF Fram har inngått en avtale med Viking Varme om drift av anlegget på Framområdet og at IF Fram overdrar sin konsesjonssøknad til Viking Varme.

NVE meddeler på bakgrunn av opplysningene i konsesjonssøknadene, høringsuttalelser og egne vurderinger fjernvarmekonsesjon til Hammerdalen Fjernvarme AS konsesjon for omsøkt område på Hammerdalen og Bergeløkka og til Viking Varme AS for å bygge og drive et fjernvarmeanlegg i Larvik. Fjernvarmekonsesjonene meddeles i samsvar med søknadene og tilleggsopplysninger.

NVE avslår samtidig søknaden fra Bio Varme AS.

2 Innledning – generelt om konsesjonsbehandling av fjernvarmesaker

Konsesjonsbehandling etter energiloven er en avveining mellom tekniske, økonomiske og miljømessige forhold. Dersom et omsøkt anlegg anses å være til større fordel for samfunnet som helhet enn ulempene, kan det gis konsesjon i medhold av energiloven. Utgangspunktet for vurderingen av en søknad om fjernvarmekonsesjon er energiloven § 5-1. Bestemmelsen presiserer ikke når en slik konsesjon kan gis, men vurderingen beror på en helhetlig skjønnsmessig avveining av relevante momenter. Dette skjønnnet utøves innen alminnelige forvaltningsrettslige rammer og i tråd med energilovens formålsbestemmelse § 1-2:

"sikre at produksjon, omforming, overføring, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til berørte allmenne og private interesser".

2.1 Rammer for NVEs saksbehandling

I Stortingsmelding nr 29 (1998-99) *Energimeldingen* ble det fremlagt en målsetting om at bruken av vannbåren varme i Norge skal økes til 4 TWh per år innen år 2010. Stortinget sluttet seg til dette forslaget. I Stortingsmelding nr 18 (2003-2004) *Om forsyningssikkerheten for strøm mv* ble det pekt på at innsatsen for miljøvennlig omlegging av energibruk og energiproduksjon burde styrkes, og det ble blant annet lagt føringer for innføring av en ny ordning for å stimulere til investeringer i infrastruktur for fjernvarme. Stortingsmeldingen viser til at mangelen på infrastruktur for varmedistribusjon er en hindring for å kunne ta i bruk, og veksle mellom, ulike energikilder som bioenergi, avfall, spillvarme og varmpumper i energiforsyningen. Det påpekes at fjernvarme er ett av flere elementer i en ønsket energiomlegging som bidrar til mer effektiv energibruk.

Med utgangspunkt i energiloven og retningslinjer for vurdering av konsesjonssøknader for fjernvarmeanlegg, gjør NVE en helhetlig vurdering av de omsøkte prosjektene.

3 Søknadene – Presentasjon av omsøkte anlegg

3.1 Innledning – bakgrunn for søknadene

Flere aktører har søkt om fjernvarmekonsesjon i Larvik kommune og er til felles behandling i NVE. De omsøkte konsesjonsområdene overlapper hverandre helt eller delvis. I det følgende gis en kort beskrivelse av alle søkere og hva som opprinnelig ble omsøkt:

- Viking Varme AS søkte konsesjon for Larvik sentrum og Stavern sentrum og området Agnes i Stavern
- Bio Varme AS søkte konsesjon for Larvik sentrum
- Hammerdalen Fjernvarme AS søkte konsesjon for områdene Hammerdalen og Bergeløkka i Larvik sentrum
- IF Fram søkte konsesjon for idrettsområdet Fram i Larvik sentrum
- Agnes Varme AS søkte konsesjon for Sjøparken Agnes.

Som følge av at søknadene kan knyttes til to hovedområder, Larvik sentrum og Stavern, har NVE valgt å dele behandlingen av søknadene i to. Det vil si at det blir to vurderinger med hver sine Bakgrunn for vedtak. Den ene vurderingen vil omfatte søknadene i Larvik sentrum og den andre vil omfatte søknadene i Stavern/Agnes.

Dette dokumentet tar for seg behandlingen av søknadene fra Viking Varme, Bio Varme og Hammerdalen Fjernvarme angående konsesjon for anlegg i Larvik. IF Fram har skrevet en intensjonsavtale med Viking Varme der de overdrar søknaden for fjernvarmeanlegg på Fram-området til Viking Varme. NVE vil ved videre behandling av sakene i Larvik se bort i fra søknaden fra IF Fram.

NVE viser til Bakgrunn for vedtak (Ref. KE-notat 48/09) for behandling av søknadene i Stavern.

3.2 Revisjon av søknader

Noe av innholdet i søknadene har blitt endret underveis. BV skrev i brev av 08.05.08 at de endret plassering av varmesentralen fra Larvik Cells til NLI/Alfred Andersen området. VV endret omsøkt konsesjonsområde i revidert søknad av 11.06.08. I stedet for to mindre områder, omsøkte VV sammenhengende konsesjonsområde med en varmesentral.

NVE har også bedt om utfyllende informasjon fra alle søkerne. NVE mottok etterspurt informasjon fra VV 29.04.09, fra HF 16.06.08 og 26.08.09 og fra BV 15.05.09. Tilleggsopplysningene NVE ba om var blant annet spesifisert kundegrunnlag, installasjon i varmesentraler og oppdatert informasjon om fjernvarmenett og investeringskostnader. Oversendte informasjon er tatt inn som del av søknadene og inngår i saksbehandlingen knyttet til disse.

3.3 Presentasjon av søknaden fra Viking Varme AS

Viking Varme AS (VV) har søkt konsesjon for Larvik sentrum. Området omfatter Revet, Øya, Torstrand, sentrum, Nanset, Hovland og Torstvedt.

Tiltakshaver planlegger å levere 30 GWh/år fra en ny varmesentral og ved å benytte eksisterende kjeler i konsesjonsområdet. Den nye varmesentralen plasseres på Alfred Andersen tomten/NLI. En 5 MW flisfyrte kjel vil levere grunnlasten i fjernvarmeanlegget. I varmesentralen vil det også installeres en 5 MW olje- eller gassfyrte kjel for spisslast og reserve. Øvrige behov for spiss- og reservelast vil dekkes gjennom driftsavtaler om bruk av eksisterende varmesentraler ute i fjernvarmenettet. Til sammen vil disse kjelene representere 9 MW installert effekt fordelt på 3 x 1 MW gasskjeler, 4 x 1 MW oljekjeler, 1 MW pelletskjel og en elkjel på 1 MW. Samlet installert kjelekapasitet i anlegget blir dermed på 19 MW.

VV antar at fjernvarmeutbyggingen i Larvik sentrum vil kreve investeringer på ca. 77 mill kroner. På bakgrunn av dette har søker presentert en samfunnsøkonomisk gevinst på 10, 37 mill kr.

3.4 Presentasjon av søknaden fra Bio Varmer AS

Bio Varmer AS (BV) har søkt konsesjon for Larvik sentrum. Konsesjonsområdet avgrenses av Farriselva og Larviksfjorden i sør, Larvik Cell, Øvre Bøkeligata og Gamle Kongeveien i vest, Jonas Lies/Vinjes vei, Utsiktsveien og Yttersø i nord og Lågen i øst.

Tiltakshaver planlegger å bygge en ny varmesentral for levering av 30 GWh varme. Varmesentralen plasseres på Alfred Andersen tomten/NLI. Grunnlasten i fjernvarmeanlegget skal dekkes av to biobrenselkjeler på til sammen 5 MW (2+3 MW). Spiss- og reservelast skal dekkes av tre gasskjeler på henholdsvis 2 x 3 MW og 4 MW og en elkjel på 1 MW. I tillegg vil det på Fram-området bli installert en varmepumpe med en varmekapasitet på 0,55 MW og en kjølekapasitet på 0,7 MW. Samlet installert varmeeffekt i anlegget blir på 16,6 MW.

BV antar at fjernvarmeutbyggingen i Larvik sentrum vil kreve investeringer på ca. 97 mill kroner. Av dette utgjør 10 mill. kr til varmepumpe, rør, veksler etc i anlegget på Fram. På bakgrunn av dette har søker presentert en samfunnsøkonomisk gevinst på 18,47 mill kr.

3.5 Presentasjon av søknaden fra Hammerdalen Fjernvarmer AS

Hammerdalen Fjernvarmer AS (HF) søker konsesjon for områdene Hammerdalen og Bergeløkka vest for Larvik sentrum. Konsesjonsområdet avgrenses av Farrisvannet i nord, Kilen og Bøkeskogen i øst, langs jernbanetraseen til Larviksfjorden i sør og rundt Hammerdalen nord til Farrisvannet.

Tiltakshaver planlegger å bygge tre separate varmesentraler/fjernvarmenett for en samlet leveranse av 17 GWh varme og kjøling. Varmesentralene plasseres i kjeller på Fritzøe brygge, ved Stavensveien i Hammerdalen og på Bergeløkka. Grunnlasten i anlegget på Fritzøe brygge vil dekkes av to varmepumper, hver på 0,5 MW. Spiss- og reservelast skal dekkes av en oljekjel på 1,2 MW. Samlet installert effekt i anlegget blir 2,2 MW. Grunnlasten i anlegget ved Stavensveien vil dekkes av to varmepumper, hver på 1 MW. Spiss- og reservelast skal dekkes av to olje- eller gasskjeler hver på 2 MW. Samlet installert effekt i anlegget blir på 6 MW. Grunnlasten i anlegget på Bergeløkka vil dekkes av en biobrenselkjel på 0,75 MW. Spiss- og reservelast skal dekkes av to elektrokjeler hver på 0,85 MW. Samlet installert effekt i anlegget blir på 2,45 MW.

HF antar at fjernvarmeutbyggingen på Hammerdalen/Bergeløkka vil kreve investeringer på ca. 38,55 mill. kroner. På bakgrunn av dette har søker presentert en samfunnsøkonomisk gevinst på 24,5 mill kroner.

3.6 Viking Varmer AS og Bio Varmer AS forhold til IF Fram

VV og BV har i sine søknader beskrevet sitt samarbeid med IF Fram forskjellig.

VV har inngått en intensjonsavtale med IF Fram som blant annet innebærer at de skal utnytte og distribuere overskuddsvarmen fra kjølemaskiner og Umicore fabrikken til oppvarmingsformål i Framparken – slik det er beskrevet i søknaden fra IF Fram. VV har ikke medregnet denne overskuddsvarmen og kostnadene forbundet med den, i varmesentralen for Larvik sentrum. IF Fram sine planer er ennå ikke tidsfestet. Når utbyggingen er gjennomført, skal denne varmen inngå som tillegg til grunnlasten i VVs fjernvarmeanlegg.

BV har ikke inngått avtale med IF Fram, men de har utarbeidet en skisse til samarbeids- og energiavtale. BV har tilbudt å levere en løsning for leveranse av kjøling og varme, der Fram skal stille med egnet areal for plassering av energisentral med varmepumpe. Spillvarme fra Umicore er lagt til grunn som energikilde for varmepumpen, som primært dimensjoneres for å dekke kjølebehovet i området. Overskuddsvarmen fra kjøleproduksjonen er tenkt å gå til varmeleveranse. På årsbasis antas varmepumpen å kunne avgi ca 0,7 GWh kjøleenergi og 1,2 GWh varmeenergi.

4 NVEs behandling av de omsøkte prosjektene

4.1 Høring og kunngjøring

NVE har behandlet søknadene i medhold av energiloven. Søknadene ble sendt på felles høring 04.03.08 og høringsfristen ble satt til 15.05.08. Søknadene ble lagt ut til offentlig ettersyn i Larvik kommune. Som følge av at VV endret søknaden sin, ble den reviderte søknaden sendt på ny høring den 12.06.08. Ny frist for å komme med merknader ble satt til 01.08.08.

Søknadene ble kunngjort i Østlandsposten og Norsk Lysingsblad.

Følgende instanser fikk søknadene på høring: Larvik kommune, Vestfold fylkeskommune, Fylkesmannen i Vestfold, Skagerak Nett AS, Natur og Ungdom, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, Norsk Teknologi og Gasnor AS.

I tillegg fikk Enova SF søknadene til orientering.

5 Innkomne merknader og tiltakshavers kommentarer

NVE har mottatt flere høringsuttalelser i saken. Noen av uttalelsene omfatter anlegg i både Stavern og Larvik. Nedenfor følger en sammenfatning av uttalelsene som er relevant for saken.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, region Øst-Norge skriver i brev av 07.03.08 at de ikke kan se at fjernvarmeanlegget vil komme i konflikt med forhold knyttet til DSBs forvaltningsområder. De forutsetter imidlertid at det ved en eventuell utbygging tas hensyn til eksisterende infrastruktur som kabelanlegg m.m.

Statens vegvesen skriver i brev av 05.05.08 at de vil uttale seg nærmere om trasévalg når detaljene i planprosessen foreligger. De skriver videre at Nansetgata er foreslått som trasé for fjernvarmeledninger. Vegvesenet opplyser at Nansetgata er en viktig vei i Larvik med relativt høye trafikkmengder. Anleggsarbeidene i forbindelse med legging av rørene, vil derfor kunne virke forstyrrende på trafikken. Statens vegvesen ber om at det sees på mulighetene for å legge fjernvarmeledningene i mindre trafikkerte gater.

Vegvesenet opplyser samtidig om at kommunen skal skifte ut sitt vann- og avløpsanlegg. Det er usikkert når dette vil bli gjennomført og det vil derfor bli vanskelig å samkjøre dette med legging av fjernvarmeledningene.

Norsk Teknologi skriver en samlet uttalelse til alle fjernvarmesøknadene i Larvik i brev av 14.05.08. Norsk Teknologi viser i uttalelsen til deres merknader i forbindelse med søknaden om fjernvarmekonsesjon i Asker. De viser videre til møtet med NVE den 03.04.08 og oppsummerende brev av 22.04.08. Norsk Teknologi mener at de fire aktuelle søknadene i større og mindre grad har de samme mangler og reiser de samme spørsmål som ble tatt opp i forbindelse med Asker-saken.

Fylkesmannen i Vestfold viser i brev av 15.05.08 til "*Strategier og tiltak for å redusere utslipp av klimagasser i Vestfold*" og ber NVE sørge for at varmen blir basert på fornybar energi, gjerne fra lokale kilder. De skriver videre at det er fylkesmannen som har myndighet til å gi utslippstillatelse til anlegg med kapasitet under 50 MW. De er kjent med at det er Larvik kommune som behandler saken etter plan- og bygningsloven, men ønsker at fylkesmannen blir orientert dersom videre planlegging viser at deres fagfelt kan bli berørt.

Larvik kommune, plan, byggesak, landbruk og miljø, skriver i brev av 23.06.08 at kommunestyret i Larvik fattet følgende vedtak i møte av 18.06.08:

1. *Larvik kommune er positiv til etablering av fjernvarmeanlegg i kommunen, som et viktig energi- og miljøtiltak.*
2. *Fjernvarmeanlegget bør først etableres der varmebehovet er størst. Fjernvarmenettet bør bygges ut fortløpende i takt med byggevirkksomhet i sentrum.*
3. *Etablering av fjernkjøling i Larvik sentrum bør vurderes.*
4. *Området ved NLI Alfred Andersen/Øya-krysset vurderes å være godt egnet for lokalisering av biobrenselbasert varmesentral.*
5. *I konsesjonen bør det settes som vilkår at konsesjonæren innen to år har gjennomført planlegging og utbyggingstiltak som sannsynliggjør at fjernvarmeanlegget vil være i drift innen fem år.*
6. *Larvik kommune anbefaler at fjernvarmekonsesjon for Hammerdalen tildeles Hammerdalen Fjernvarme AS.*
7. *Larvik kommune anbefaler at konsesjon for fjernvarmeanlegg i Larvik for øvrig primært tildeles Viking Varme AS, eventuelt Bio Varme AS.*
8. *For å få til et samarbeid om leveranse av fjernvarme og fjernkjøling mellom de ulike konsesjonsområdene i Larvik, bør det stilles som vilkår at de enkelte fjernvarmeanleggene kan kobles sammen.*

Larvik kommune skriver videre at hovedhensikten med fjernvarmeetablering er å installere alternative energibærere som vil gi positive virkninger for miljøet. Etablering av fjernvarmeanlegg i Larvik vil derfor være i tråd med kommunens vedtatte klima- og energistrategi. Larvik kommune mener det er av stor betydning at den som får konsesjon har evne til en tilfredsstillende fremdrift av fjernvarmeanlegget. Kommunen mener det ved en konsesjon bør stilles krav om at anlegget er påbegynt innen to år.

Både Bio Varme og Viking Varme vurderes av Larvik kommune som seriøse aktører med gjennomføringsevne til å bygge ut fjernvarmeanlegg for større deler av Larvik. Viking Varme har

imidlertid i større grad tatt hensyn til viktige utbyggingsområder når det gjelder fjernvarmeutbygging i kommende femårsperiode. Dette gjelder blant annet området Hovland.

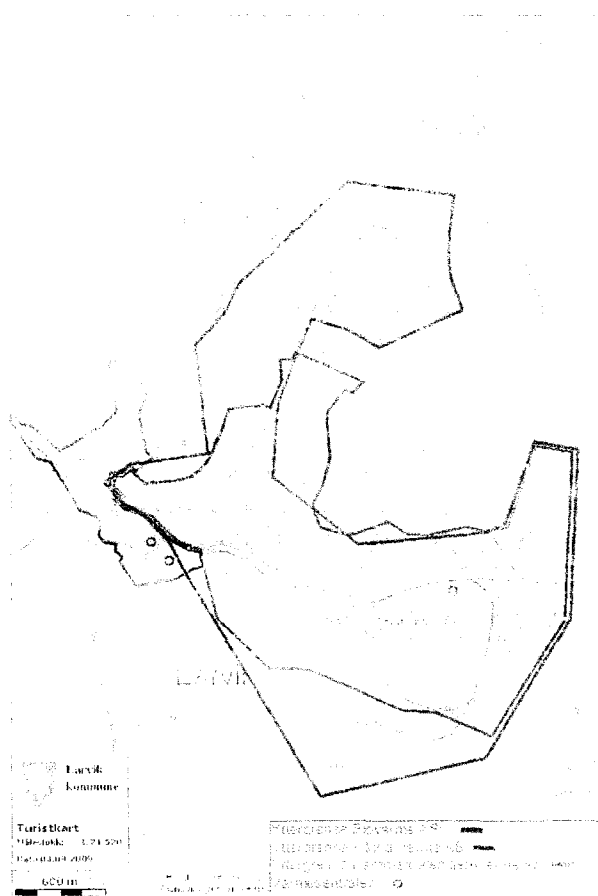
Vestfold fylkeskommune, Utdanningsavdelingen skriver i brev av 26.09.08 at de er kjent med at både Bio Varne og Viking Varne har søkt om fjernvarmekonsesjon i Larvik. Fylkeskommunen har under bygging en ny videregående skole på Torstrand i Larvik som er planlagt ferdigstilt høsten 2009. I reguleringsplanen for området har skolen fått pålegg om å knytte seg til et evt. fjernvarmeanlegg.

Fylkeskommunen anser det som urealistisk at et fjernvarmeanlegg kan være ferdigstilt til skolestart. Det må derfor etableres en midlertidig løsning inntil fjernvarmeanlegget kan være i drift. For å unngå store investeringer i midlertidige løsninger for skolens energibehov, er det derfor av stor interesse å få kartlagt hva den framtidige konsesjonshaveren av fjernvarmeanlegget har å tilby av løsninger for skolens energibehov fram til en permanent løsning er etablert. Fylkeskommunen slår fast at det derfor er svært viktig at konsesjonsbehandlingen blir avgjort så snart som mulig.

6. NVEs vurdering av prosjektomfang og teknisk løsning

6.1 Prosjektomfang og kundedokument

NVE registrerer at VV og BV har søkt konsesjon for det som i stor grad er samme område i Larvik sentrum. Begge søkerne har avgrenset sitt område mot Hammerdalen i vest. Verken BV eller VV overlapper da konsesjonsområdet til HF. På følgende figur har vi grovt gjengitt omtrentlige ytergrenser.

Området til VV strekker seg lenger ut i nordlig retning og omfatter her blant annet området Hovland, som i følge Larvik kommune antas å bli et betydelig utbyggingsområde. Larvik kommune har i underlaget for sin uttalelse vektlagt at VV i større grad enn BV har tatt hensyn til viktige utbyggingsområder når det gjelder fjernvarmeutbygging i kommende femårsperiode. Når det gjelder Hovland, må det likevel bemerkes at VV i foreliggende søknad ikke har medtatt fjernvarmepotensialet for Hovland eller kostnader for legging av fjernvarmerør til området, antagelig som følge av usikkerhet når det gjelder tidspunktet for utbygging.

Når det gjelder prosjektomfang og kundegrunnlag har HF søkt om en løsning med tre varmesentraler slik at de raskt kan levere varme til bygg med etablert varmebehov via tre mindre fjernvarmenett. Varmesentralene på Fritzøe brygge og ved Stavernsveien er så vidt NVE erfarer ferdig bygget og i drift. Det er i dag noe usikkerhet knyttet til kundegrunnlag på Bergeløkka og Hammerdalen. Disse områdene er under utvikling, og HF har dimensjonert varmeanlegg for en trinnvis utvikling som sammenfaller med økende varmebehov i området. HF's omsøkte konsesjonsområdet er i all hovedsak eid av HF's morselskap Treschow Fritzøe AS.

NVE konstaterer at VV og BV vurderer eksisterende kundegrunnlag i Larvik sentrum relativt likt. NVE vektlegger Larvik kommunes innspill om å inkludere område Hovland. Vedrørende Hammerdalen og Bergeløkka konstaterer NVE at VV og BV har trukket seg ut av disse områdene. Videre anbefaler kommunen at HF gis konsesjon for Hammerdalen. HF er kommet langt i utbyggingen av sine fjernvarmeanlegg og NVE vektlegger at HF har en realistisk mulighet til å bygge ut Hammerdalen og Bergeløkka.

6.2 Tidsplan for tiltaket

HF leverer i dag fjernvarme- og kjøling til Fritzøe brygge. De planlegger å levere til Fritzøe hotell fra samme sentral. Utbyggingen av Hammerdalen er under utvikling og HF leverer fjernvarme til området fra varmesentralen ved Stavernsveien. Utbyggingen på Bergeløkka er noe mer usikker da dette er et område under utvikling. Verken BV eller VV leverer i dag varme i Larvik sentrum.

NVE vil ved en eventuell konsesjon sette vilkår om at fjernvarmeanlegget skal være påbegynt innen to år etter at vedtaket er endelig. Larvik kommune skriver i sin høringsuttalelse at det bør settes vilkår om fremdrift av anlegget og ferdigstillelse innen fem år. Varmesentraler og hovedledningsnett skal være ferdigstilt og idriftsatt innen rimelig tid, ca. 5-7 år, avhengig av fremdriftsplan for fjernvarmeanlegget. Fristen må sees i sammenheng med kundenes behov for tilknytning. En lengre frist for ferdigstillelse av anlegget vil skape usikkerhet for kundene i konsesjonsområdet.

Ved en evt. konsesjon, plikter konsesjonær å orientere NVE om status og videre fremdriftsplan for fjernvarmeanlegget innen 01.08.12. Dersom NVE finner at prosjektets fremdrift ikke er i samsvar med søknaden og tilleggsopplysninger fra tiltakshaver, kan NVE vurdere ny avgrensning av konsesjonsområdet. Konsesjonær plikter å sende melding til NVE straks anlegget er satt i drift. Meldingen skal inneholde dato for idriftsettelse og total installert effekt i varmesentralen.

NVE sidestiller VV og BVs tidsplaner for utbygging av Larvik sentrum. Når det gjelder områdene Hammerdalen og Bergeløkka anser vi HF som den best egnede for å kunne dekke varmebehov i en trinnvis utvikling som skissert i omsøkt løsning. NVE vil sette vilkår om idriftsettelse og ferdigstillelse av anlegget i eventuell konsesjon.

6.3 Plassering av varmesentral og utbygging av fjernvarmenett

Av innkomne høringsuttalelser er ingen negative til omsøkte plasseringer. Larvik kommune har i sin uttalelse vurdert plasseringen på industriområdet til Alfred Andersen ved NLI som godt egnet for en biobrenselsentral. Varmesentralene i Hammerdalen er allerede bygget.

Dersom konsesjon meddeles plikter konsesjonæren å sørge for at området, der varmesentralen skal lokaliseres, reguleres til spesialområde jf. plan- og bygningsloven § 25-6. Endelig utforming av varmesentralen skal avklares gjennom byggesaksbehandling i kommunen.

NVE minner om at en varmesentral av denne størrelsen må avklares i forhold til krav om utslippstillatelse. Konsesjonær må eventuelt søke Fylkesmannens miljøvernavdeling om utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11.

Gravearbeidene kan føre til at fremkommeligheten blir redusert i perioder. Utbygger er ansvarlig for å orientere alle som bor og ferdes i området i god tid før arbeidet igangsettes. Utbygger er også ansvarlig for at overflaten, så langt råd er, bringes tilbake til opprinnelig tilstand etter at fjernvarmerørene er lagt ned. NVE vil i en eventuell konsesjon sette vilkår om at konsesjonær plikter ved detaljutforming av traseen for hovedrørnettet å etablere samarbeid med områdekonsesjonær og andre relevante instanser.

Vedrørende innspill fra Statens vegvesen

Statens vegvesen skriver i sin høringsuttalelse at Nansetgata er foreslått som trasé for fjernvarmeledninger. Dette er en viktig hovedvei i Larvik og anleggsarbeidene i forbindelse med legging av rørene, vil derfor kunne virke forstyrrende på trafikken. Statens vegvesen ber om at det sees på mulighetene for å legge fjernvarmeledningene i mindre trafikkerte gater.

NVE konstaterer at fjernvarmenettet som er tenkt lagt i Nansetgata kan virke forstyrrende for trafikken i sentrum. NVE forutsetter at konsesjonær ser på mulighetene for å legge fjernvarmenettet i alternative gater. Dersom endring av rørtrasé ikke påvirker prosjektet i vesentlig økonomisk grad, kan konsesjonær søke NVE om endring av konsesjon.

NVE konstaterer det ikke har kommet negative merknader til noen av de omsøkte plasseringer av varmesentraler. Vi anser alle omsøkte plasseringer som godt egnet i forhold til omkringingliggende omgivelser, brenseltransport og nærhet til kundegrunnlag. NVE legger til grunn at konsesjonær tar kontakt med Statens vegvesen i forbindelse med etablering av fjernvarmenettet. Dersom økonomien i prosjektet påvirkes i vesentlig grad, forutsetter NVE at konsesjonær søker om endring av konsesjon.

6.4 Teknisk løsning

Følgende tabell oppsummerer omsøkt tekniske løsninger:

	Hammerdalen Fjernvarme			Viking Varmer	Bio Varmer
	Fritzøe brygge	Hammer dalen	Bergeløkka		
Plassering av energisentral	Fritzøe Brygge	Staverns veien	Bergeløkka industriomr.	Alfred Andersen/ NLI området	Alfred Andersen/ NLI området
Maks beregnet effektbehov	2 MW	4 MW	1,7 MW	14 MW	12,2 MW
Grunnlast	VP: 2 x 0,5 MW	VP: 2 x 1 MW	Biobrensel 0,75 MW biokjel	Biobrensel: 5 MW biokjel	Biobrensel: 2 MW biokjel 3 MW biokjel 0,55/0,7 MW VP
Spisslast og reserve	1,2 MW oljekjel	4 MW olje/gasskjel	2 x 0,85 MW elkjeler	5 MW olje/gasskjel <u>Eksisterende sentraler:</u> 3 x 1 MW gasskjel 4 x 1 MW oljekjel 1 MW biokjel 1 MW elkjel	1 MW elkjel 3 MW olje/gasskjel 3 MW Gasskjel 4 MW olje/gasskjel
Fjernvarmenett total lengde				7080 m	7000 m

VV planlegger for et maksimalt effektuttak på 14 MW, mens BV planlegger 12,2 MW. VV regner med at 80 % av varmeproduksjonen vil baseres på biobrensel. BV regner med at 85 % av varmeproduksjonen vil baseres på biobrensel.

NVE konstaterer at alle omsøkte fjernvarmeanlegg tilfredsstiller N-1 kriteriet, om enn med knapp margin. Det vil si at maksimalt effektbehov skal kunne dekkes med største produksjonsenhet ute av drift. NVE ser fordelene ved BV sin løsning der det kun skal benyttes nye kjeler i anlegget sammenlignet med VV sin løsning med bruk av eldre, eksisterende kjeler. NVE vektlegger at VV sin løsning samlet sett vil gi en lavere installasjonskostnad for en større installert effekt.

7 NVEs vurdering av økonomiske forhold

7.1 Samfunnsøkonomisk vurdering

Tiltakshaverne gjennomfører en samfunnsøkonomisk analyse av fjernvarmeprosjektet. Basert på denne beregning gjennomfører NVE en egen økonomisk analyse av prosjektet. I henhold til rundskriv fra Finansdepartementet (R-14/99) skal kalkulasjonsrenten som benyttes i samfunnsøkonomiske analyser av prosjekter være avhengig av hvilken risiko prosjektet utsettes for. Samfunnsøkonomisk relevant risiko er avhengig av tiltakets konjunkturfølsomhet og kostnadsstruktur. Med en høy andel faste kostnader (kapitalkostnader) blir tiltakets lønnsomhet sterkt avhengig av fremtidige konjunkturer.

NVE har i samsvar med nyere informasjon fra Finansdepartementet bestemt å benytte 6,5 prosent kalkulasjonsrente for denne type prosjekter. Kostnadene er regnet etter nåverdimetoden over en periode på 25 år fra oppstart av anlegget.

NVEs metode for å beregne samfunnsøkonomi for fjernvarmeprosjekter er en forenklet metode basert på forutsetninger om blant annet oppbygging av kundegrunnlag, investerings- og driftskostnader og ikke minst fremtidige energipriser. NVE gjennomfører flere beregninger med variasjoner i inngangsparametre og metoden vurderes å være best egnet til å vurdere sannsynligheten for om et prosjekt er lønnsomt eller ikke – snarere enn å gi et presist anslag på den faktiske lønnsomheten.

Ved en grundig økonomisk sammenligning av konkurrerende prosjekt kreves en omfattende gjennomgang av de ulike kostnadselementene og påpasselighet med å sikre at prisene på like produkt (kjeler, rør etc.) ikke varierer for mye mellom prosjektene. Der konkurrerende prosjekt i stor grad sammenfaller med tanke på prosjektomfang, teknisk løsning, kundegrunnlag o.l. er det tvilsomt hvorvidt prosjektøkonomi i særlig grad kan skille mellom søknadene. Dersom den tekniske løsningen i anleggene er forskjellig vil ulike investerings- og driftskostnader lettere kunne skille mellom prosjektene.

Viking Varmer AS og Bio Varmer AS

Det er gjort en samfunnsøkonomisk sammenligning mellom omsøkte fjernvarmeanlegg og et kostnadsmessig referansealternativ som er lokal varmeproduksjon fra el- og oljekjeler i forholdet 50/50. Sammenligningen er basert på søkers beskrivelse av kundegrunnlag og angivelse av investerings- og driftskostnader for fjernvarmeanlegget. Det er lagt til grunn en energipris på 50 øre/kWh for både el og olje, 45 øre/kWh for gass og 20 øre/kWh for skogsflis. Videre er det antatt 8 % varmetap i fjernvarmenettet. Kostnadssammenligningen er gjort etter nåverdimetoden over en tidsperiode på 25 år regnet fra oppstart av anlegget. NVEs beregninger viser at det i begge prosjektene vil være en klar samfunnsøkonomisk gevinst ved fjernvarmeløsningen fremfor lokale varmeløsninger.

I de beregningene der det er lagt til grunn søkernes oppgitte investerings- og driftskostnader, er den samfunnsøkonomiske gevinsten beregnet til henholdsvis 20,5 mill. kroner for VV sitt prosjekt og 25,3 mill. kroner for BV sitt prosjekt. Det må imidlertid gjøres oppmerksom på at søkerne har lagt til grunn ulike spesifikke investeringskostnader for varmeproduksjonsanlegg og fjernvarmetrasé. Dette gjør at forskjellen i samfunnsøkonomisk lønnsomhet ikke vurderes som reell. Ved å legge samme spesifikke investeringskostnader og lik oppbygning av kundegrunnlag og investeringsforløp til grunn, er det heller slik at NVE vurderer VV sitt prosjekt som mest lønnsomt.

Hammerdalen Fjernvarmer AS

Det er gjort samfunnsøkonomiske sammenligninger mellom omsøkte fjernvarmeanlegg og et kostnadsmessig referansealternativ som er lokal varmeproduksjon fra el og olje i forholdet 50/50. Sammenligningen er gjort på bakgrunn av søkers beskrivelse av kundegrunnlaget og angivelse av investerings- og driftskostnader for fjernvarmeanlegget. Det er lagt til grunn en energipris på 50 øre/kWh for både el og olje og 25 øre/kWh for skogsflis. For alle tre fjernvarmeanleggene er det forutsatt 8 % varmetap i nettet. Kostnadssammenligningen er gjort etter nåverdimetoden over en tidsperiode på 25 år regnet fra oppstart av anlegget. Beregningene viser at det vil være en klar samfunnsøkonomisk gevinst ved fjernvarmeanleggene. Dette gjelder for anleggene både samlet (ca 25 mill. kroner) og hver for seg.

Vedrørende innspill fra Norsk Teknologi

Norsk Teknologi har i sin høringsuttalelse pekt på at søknadene er mangelfulle og at de ikke oppfyller kravene i energiloven om samfunnsøkonomisk lønnsomhet. De peker på at søknadene og de samfunnsøkonomiske beregningene i større grad bør inneholde faktorer som kundens billigste alternativ, spesifikt energibehov, forbruk og kostnader, merkostnader ved bruk av fjernvarme og korrekte avgifter og nettariffer. Norsk Teknologi viser i høringsuttalelsen til Asker-saken og mener søknadene i Stavern i stor grad inneholder de samme manglene.

NVE er enig i at det i noen tilfeller kan være andre alternative energikilder eller enøk-tiltak, som kan være mer samfunnsøkonomisk gunstig enn fjernvarme. Det legges til grunn at nye krav til energiforsyning i teknisk forskrift (TEK) til Plan- og bygningsloven i praksis vil lede til installasjon av vannbårne varmeanlegg i størstedelen av ny bygningsmasse, med unntak av bygg med lavt varmebehov. NVE tolker regjeringens satsing på etablering av fjernvarmeanlegg som et nødvendig klimatiltak, og som kan kombineres med andre tiltak for å redusere olje- og elektrisitetsforbruket. NVE viser til Olje- og energidepartements avgjørelse i Asker-saken av 25.05.09 der NVEs vedtak stadfestes. NVE viser videre til brev fra Norsk Teknologi av 26.05.09 der de skriver at de ikke aktivt vil delta i flere høringsprosesser rundt fjernvarmekonsesjoner. De vil heller ikke sende inn flere klager på vedtak fattet av NVE.

Etter NVEs vurdering gir alle prosjektene samfunnsøkonomisk gevinst. NVE konstaterer at Larvik sentrum er under utvikling og at det er høy utbyggingsaktivitet i området. Eksisterende kundegrunnlag i Larvik sentrum vil være det samme for VV og BV. Lavere investeringskostnader og større fremtidig kundegrunnlag nordover i Larvik vil imidlertid, isolert sett gi VV en marginalt bedre samfunnsøkonomi sammenlignet med BV.

7.2 Vurdering av investeringskostander

Fjernvarmeprosjektene til VV og BV skiller seg svært lite hva gjelder kundegrunnlag og energiproduksjon. Med utgangspunkt i tilnærmet samme kundegrunnlag har VV dimensjonert sitt anlegg for en større maksimalbelastning enn BV – 14 MW mot 12,2 MW. Det er imidlertid liten grunn til å anta at maksimalbelastningen i anleggene vil bli særlig ulik ved ferdigstillelse. I dette ligger muligheten for at VV kan redusere investeringskostnadene sine eller at BV må øke sine.

VV vil i stor grad dra nytte av eksisterende kjelsentraler når det gjelder spiss- og reservekapasitet. Samlet installert effekt i eksisterende kjeler er 9 MW. Denne kapasiteten kan gjøres tilgjengelig for fjernvarmeanlegget til en kostnad på 2 mill. kroner og representerer en stor besparelse i forhold til kostnaden for nye kjeler. I motsetning til VV, planlegger BV å bygge alt nytt, noe som gir høyere kostnader. BV oppgir at det kan bli aktuelt å integrere en ny 3 MW gasskjel ved Thor Heyerdahl vgs. som en del av deres fjernvarmesystem.

Etter NVEs vurdering har VV presentert den økonomisk beste løsningen ved at de i større grad enn BV planlegger å dra nytte av eksisterende kjelekapasitet i fjernvarmenettet.

7.3 Selskapsstruktur og gjennomføringsevne

I medhold av energiloven kan en konsesjon bare gis til selskaper med egne fast ansatte og med kapasitet til å ivareta alle selskapets plikter etter lovverk, forskrifter, konsesjoner og avtaler. Interessene til kunder, leverandører, naboer og andre som kommer i berøring med konsesjonær, skal kunne ivaretas ved at selskapet til enhver tid kan nås og rydde opp i eventuelle problemer. Med

bakgrunn i dette vil det ved en eventuell konsesjon settes vilkår om at konsesjonæren skal ha egne ansatte til å forestå daglig drift av foretaket.

Viking Varme AS

Viking Varme er et selskap som eies av Skagerak Varme AS og Agder Energi Varme AS. Begge selskapene har erfaring fra drift av fjernvarmeanlegg, blant annet gjennom anlegg i Kristiansand, Mandal, Grimstad, Horten og Porsgrunn. Agder Energi Varme har erfaring fra anlegg basert på biobrensel og solfangeranlegg, mens Skagerak Varme i hovedsak benytter spillvarme og varmepumper i sine anlegg.

Bio Varme

Bio Varme AS ble etablert i 1996 og er en aktør som leverer varme basert på fornybare energikilder. Selskapet eies i dag av Akershus Energi AS, Eidsiva Energi AS, Nord-Trøndelag E-verk, Statskog og Agder Energi AS. Bio Varme innehar konsesjoner for fjernvarmeanlegg i blant annet Hamar, Stjørdal, Sandefjord Kongsvinger og Årnes.

Hammerdalen Fjernvarme

HF eies av Treschow Fritzøe AS. Treschow Fritzøe er et konsern bestående av selskaper innen steinindustri, byggevarehandel, eiendomsforvaltning og - utvikling, skogsdrift og naturressurser. I tillegg har selskapet eierinteresser i andre industri- og servicevirksomheter. Hovedtyngden av konsernets virksomheter er beliggende i Larviks-området. Fritzøe Skoger er et datterselskap av Treschow Fritzøe og forvalter over 600 000 dekar skog. Det er tenkt at dette selskapet skal stå for levering av biobrensel til fjernvarmeanlegget. HF skriver at de vil eie og drive alle anleggene selv.

NVE legger til grunn at alle de tre aktørene vil ha gjennomføringsevne og fast ansatte til å forestå driften av de omsøkte fjernvarmeanleggene. NVE gjør samtidig oppmerksom på at overdragelse av konsesjon, eller vesentlige endringer i eierstruktur utløser konsesjonsplikt, og må omsøkes på vanlig måte.

8 NVEs vurderinger av virkninger for miljø, naturressurser og samfunn

De positive miljøvirkningene ved fjernvarme er først og fremst knyttet til at anleggene erstatter bruk av lokal varmeproduksjon som har høyere utslipp av CO₂ enn det fjernvarme gir. Fjernvarme kan imidlertid også medføre negative virkninger for omgivelsene, særlig i forbindelse med etablering av varmesentral og fjernvarmenett.

8.1 Klimakonsekvenser

NVE konstaterer at de miljømessige fordelene ved bruk av fjernvarme til oppvarming ligger i at varmeproduksjonen vil erstatte bruk av olje og elektrisitet (avhengig av opprinnelse) til oppvarming.

Tiltakshavere beskriver reduksjon av CO₂ utslipp som en positiv konsekvens av foreslåtte tiltak. Alle aktørene skal benytte biobrensel som grunnlast i sine anlegg (for HF bare på Bergeløkka). NVE konstaterer at bioenergi er fornybar energi. Energiressursen inngår i den naturlige karbonsyklusen, og kan dermed ikke sies å gi opphav til drivhusgassutslipp. Et slikt perspektiv er i pakt med både Kyotoprotokollen og EUs fornybardirektiv.

NVE konstaterer at HF benytter varmepumper basert på sjøvann som grunnlast i anleggene på Fritzøe Brygge og Stavernsveien. Varmepumper medfører i seg selv ikke utslipp av CO₂, men samlet utslippsreduksjon avhenger av opprinnelsen av den kraften pumpen bruker og hva den erstatter.

Bruk av konvensjonell olje til oppvarming har en udiskutabel klimakonsekvens. Klimakonsekvenser knyttet til bruk av elektrisitet er avhengig av hvordan elektrisiteten er produsert. Norsk produksjon av elektrisitet er basert på tilnærmet 100 % fornybare kilder. Kraftforbruket i Norge er i dag ca like stor som kraftproduksjonen, og produksjonen av fornybar kraft i Norge stiger mer enn innenlands forbruk. I løpet av året vil det både være eksport og import av kraft, men netto kraftforbruk i Norge vil de fleste år være tilnærmet 100 % fra fornybare kilder.

NVE konstaterer at alle anleggene vil fremme bruken av miljøvennlig energi og redusere utslippet av karbondioksid ved at de erstatter bruk av olje til oppvarming.

8.2 Lokale virkninger - avfall, lukt, utslipp til vann og luft

Tiltakshaverne oppgir at det ikke vil være utslipp til vann eller luft over de krav som er satt av Fylkesmannen. Øvrige avfall skal håndteres etter gjeldende forskrifter. Aktørene vil ved detaljplanleggingen av anlegget vurdere høyden på skorsteinen i forhold til utslippet da en høy skorstein reduserer nedfallet i nærområdet.

NVE konstaterer at de omsøkte tiltakene basert på bioenergi vil gi noe økt lokalt utslipp av støv etc. Som følge av varmesentralenes plassering vil omkringingliggende omgivelser bli lite påvirket. NVE vurderer plasseringen av varmesentralene på industriområdene på Bergeløkka og NLI som god.

8.3 Støy og transport

Alle søkerne oppgir at varmesentralene vil bli konstruert slik at omgivelsene ikke utsettes for støy. VV og BV oppgir at det vil være behov for to til tre leveranser av bioenergi per dag ved full produksjon. I tillegg kommer transport av energi til spiss- og reservelast. Aske fra forbrenning i disse varmesentralene vil transporteres til godkjent deponi. Årlig behov for askedeponering er anslått til ca. 10-12 transporter per år. For anleggene på Fritzøe Brygge og Hammerdalen vil det ikke være behov for transport av biobrensel da disse skal benytte varmepumper. For Bergeløkka antas behovet for biobrensel å medføre 18 transporter pr år.

NVE forutsetter at utslippene er under tillatte grenseverdier for Statens forurensningstilsyn (SFT), og minner om at konsesjonær eventuelt må søke Fylkesmannens miljøvernnavdeling om utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11. NVE forutsetter også at støynivået ved nærmeste bebyggelse ikke overskrider anbefalte grenseverdier fra SFT.

VV og BV har tenkt å etablere varmesentraler på et industriområde øst i konsesjonsområdet. Etter NVEs vurdering er plasseringen god med tanke på transport til bioenergisentralen. HF vil bare ha behov for transport av energi til spiss- og reservelast til Hammerdalen, og få leveranser av bioenergi til Bergeløkka. NVE vurderer anleggene som uproblematisk med tanke på støy og transport.

8.4 Kulturminner

Alle søkere legger til grunn i sine søknader at de ikke er kjent med at tiltaket kommer i kontakt med kjente kulturminner.

NVE forutsetter at konsesjonæren tar kontakt med kulturminnemyndighetene i god tid *før* anleggsarbeidene starter, for å avklare eventuelle forhold til automatisk fredete kulturminner (§ 9 undersøkelser etter kulturminneloven).

NVE legger til grunn at dersom automatisk fredete kulturminner avdekkes under arbeidet med etablering av varmesentral og fjernvarmenett plikter konsesjonæren å stanse arbeidet og varsle kulturminnemyndighetene i henhold til kulturminneloven § 8.

8.5 Tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 66a

Fjernvarmekonsesjonen åpner for innføring av tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 66a. Tilknytningsplikten gjelder bare for nye bygg og ved større ombygginger. Eksisterende bygg kan tilknyttes etter avtale mellom konsesjonær og byggeier. Det er kommunen som avgjør om tilknytningsplikt skal innføres, og hvordan den evt. skal utformes.

Larvik kommune skriver i sin høringsuttalelse at de er positive til fjernvarme og at det inngår som et ledd i kommunens vedtatte klima og energistrategi. Alle søkere oppgir at de planlegger å søke kommunen om tilknytningsplikt etter plan- og bygningsloven § 66a.

NVE konstaterer at det er Larvik kommune som vil behandle en søknad om tilknytningsplikt. NVE vil påpeke at tilknytningsplikten kun gjelder for byggeier og ikke for fjernvarmeselskapet. Det vil si at fjernvarmeselskapet ikke er pliktig å forsyne alle enkeltbygg i konsesjonsområdet med fjernvarme.

9 NVEs vurdering av andre forhold i en konkurransesituasjon

NVE konstaterer at det har oppstått en konkurransesituasjon mellom flere aktører. Vi har i foregående kapitler gått gjennom de viktigste forhold som vektlegges i en slik situasjon. I tillegg til dette vil det i enkelte situasjoner også måtte vurderes andre momenter for å meddele konsesjon til en søker fremfor en annen. Følgende momenter har blitt vurdert i Larvik.

9.1 Tidspunkt for innsendt søknad

NVE ønsker så langt det lar seg å gjøre å ha en felles behandling av konsesjonssøknader som omfatter samme geografiske område. Av hensyn til saksbehandlingstiden og forutsigbarhet for aktørene, er det ønskelig at søknader med sammenfallende områder sendes og behandles parallelt i NVE.

NVE har mottatt søknadene fra de forskjellige søkerne på følgende tidspunkt:

- VV søkte 30.11.07, oppdatert søknad forelå 11.06.08
- BV søkte 13.12.07.
- HF søkte 26.09.07, oppdatert søknad forelå 07.02.08

NVE konstaterer at HF var den aktøren som først søkte om konsesjon for å bygge og drive et fjernvarmeanlegg i Larvik. Forskjellen i tidspunkt for innsendelse av søknader fra BV og VV er så liten at NVE ikke kan tillegge det vekt ved prioritering mellom søkerne.

9.2 Planlegging

VV og BV søkte opprinnelig om konsesjon for et område som overlappet HF og IF Fram sine områder. HF hadde allerede etablert fjernvarme- og kjøling på Fritzøe Brygge og søkte konsesjon for dette anlegget. HF innlemmet samtidig to andre planlagte anlegg i sitt konsesjonsområde. I VVs reviderte søknad av 11.06.08 ble konsesjonsområdet endret og VV trakk seg ut av HF sitt konsesjonsområde. VV skrev at de ønsket å se på mulighetene for et evt. samarbeid om levering av

spiss- og reservelast mellom konsesjonsområdene. I brev med tilleggsopplysninger av 15.05.09 vedlegger BV nytt kart over omsøkt område. HF er da trukket ut av omsøkt område. BV skriver også at de ser på mulighetene for samarbeid med HF om varmelevering.

Både BV og VV har oppgitt at de ønsker å samarbeide med IF Fram om levering av varme og kjøling på Framområdet. NVE mottok den 29.04.09 kopi av intensjonsavtale skrevet mellom VV og IF Fram. I avtalen står det at IF Fram overdrar sin konsesjonssøknad for varmelevering i området ved Framområdet til VV. Avtalen innebærer blant annet at VV skal etablere en varmesentral basert på biobrensel på Fram. Det er VV som skal stå for bygging og drift av fjernvarmeanlegget. IF Fram vil eie og drive kjølemaskinen.

NVE konstaterer at Larvik kommune i sin uttalelse ber om at det settes vilkår om at fjernvarmanlegg kan kobles sammen. NVE vil ikke sette vilkår om sammenkobling av anlegg. NVE er kjent med at det kan være tekniske utfordringer å sammenkoble et fjernvarmeanlegg med sjøvannsbaserte varmpumper med et anlegg basert på biobrensel da anleggene har ulikt temperaturnivå på tur- og returvannet. Etter NVEs vurdering vil det være opptil aktørene hvorvidt de vil samarbeide om levering av fjernvarme- og kjøling

NVE vektlegger at HF er den aktørene som har kommet lengst med planlegging og bygging av anlegg i Larvik. Treschow Fritzøe som eier HF er grunneier og entreprenør av utbyggingsområdet på Hammerdalen. NVE konstaterer videre at IFF har overdratt sin søknad til VV og at aktørene har inngått en driftsavtale knyttet til IFFs anlegg på Fram.

9.3 Samordnings- og stordriftsfordeler

I noen tilfeller kan det oppstå samordnings- og stordriftsfordeler ved etablering og drift av fjernvarmeanlegg. Dette kan ha sammenheng med fordeler knyttet til muligheter for felles driftsansvar ved anlegg eller innkjøp av utstyr til fjernvarmeanlegget.

NVE konstaterer at både VV og BV gjennom eierselskap drifter tilsvarende anlegg i nærhet til det omsøkte anlegget og at dette kan gi driftsfordeler ved en eventuell konsesjon. NVE konstaterer videre at BV nylig har ervervet konsesjon for et likende anlegg i Sandefjord og at dette kan gi et fortrinn med tanke på felles anskaffelse av utstyr til fjernvarmeanleggene.

9.4 Grunnverv

NVE minner om at konsesjonær må erverve nødvendig grunn og rettigheter for å bygge varmesentral og fjernvarmenett. NVE forutsetter at konsesjonær tar kontakt med aktuelle veimyndighet for å avklare alternativ rørtrasé. Der det blir graving på privat grunn, forutsetter NVE at minnelige avtaler inngås.

NVE konstaterer at eierskapet til HF er grunneiere for store deler av deres omsøkte konsesjonsområde. NVE konstaterer videre at ingen av tiltakshaverne har søkt om ekspropriasjonstillatelse i medhold av oreigningslova.

10 Konklusjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) tildeler VV konsesjon for å bygge og drive et fjernvarmeanlegg i Larvik. HF tildeles samtidig konsesjon for fjernvarmeanlegg i Hammerdalen og på Bergeløkka. NVE avslår BVs søknad om konsesjon for bygging og drift av fjernvarmeanlegg i Larvik.

NVE tildeler konsesjonene på bakgrunn av en helhetlig og samlet vurdering av alle vesentlige fordeler og ulemper tiltaket vil medføre for samfunnet. NVE konstaterer at det er oppstått en konkurransesituasjon i Larvik sentrum. Det er kun en aktør som kan meddeles fjernvarmekonsesjon innenfor et geografisk område. VV og BV har trukket seg ut av Hammerdalen og Bergeløkka, slik at konkurransesituasjonen bare gjelder Larvik sentrum.

NVE har lagt vekt på at VV har kommet lenger en BV med sin planlegging av arbeidet i Larvik. VV har inngått en avtale med IF Fram om drift av anlegget på Framområdet og IF Fram har overdratt sin konsesjonssøknad til VV.

NVEs beregninger viser at både VV og BV har samfunnsøkonomiske gode prosjekter. VV vurderes å ha lavest investeringer og har samtidig høyest installert effekt gjennom bruken av eksisterende spisslast og reservelastkjeler.

VV har omsøkt et større konsesjonsområde enn BV. Området dekker blant annet også Hovland der Larvik kommune antar en snarlig utbygging. NVE antar at BVs utelatelse av dette området kan være basert på et ønske om å være så realistisk som mulig i forhold til det reelle kundegrunnlaget. VV har heller ikke tatt med verken inntekter fra kundegrunnlaget, eller utgifter til fjernvarme for å dekke varmebehov på Hovland. NVE konstaterer at Larvik kommune ønsker at området Hovland skal innbefattes i et konsesjonsområde og vektlegger at VV i sin tekniske løsning vil etablere en installert effekt som etter all sannsynlighet vil kunne dekke en kommende utbygging på Hovland.

HF's løsning består av en trinnvis utbygging av eiendom som inngår i HF's morselskaps eie. Dette er også et teknisk anlegg som delvis er ferdigstilt, og NVEs beregninger viser at tiltaket medfører en klar samfunnsøkonomisk gevinst. Tildelingen av konsesjon til HF for Hammerdalen er også i samsvar med Larvik kommunes prioritering.